

Wils. auch f. ई. — 7) n. das Beschmieren, Bestreichen TRIK. 3, 2, 7. 3, 49. H. an. MED. — 8) f. ई a) N. pr. einer Höhle im Himālaja, aus der die Gaṅgā hervorstürzen soll, ÇKDr. (इति लोकप्रसिद्धिः). LIA. I, 31, N. — b) N. pr. eines Flusses in Rāḍha, vulg. गोमुट ÇKDr.

गोमूत्र (गो + मूत्र) n. Kuhurin KĀTJ. ÇR. 25, 11, 16. KAUC. 41. M. 3, 121. 11, 91. 109. 212. SUÇR. 4, 166, 14, 16, 193, 12. VARĀH. BRH. S. 49, 24. 53, 116. 76, 37.

गोमूत्रक (von गोमूत्र) 1) adj. dem Laufe des Ochsenurins ähnlich: दन्तिपां मण्डलं सव्यं गोमूत्रकमद्यपि च व्यचरत्याण्डवो राजन्ति संमोक्षयन्ति ॥ MBh. 9, 3268. Nach dem gaṇa स्थूलादि zu P. 5, 4, 3 ist गोमूत्रक = गोमूत्रप्रकार, aber in der Bed. von oder in der Verb. mit घ्राच्छादन. — 2) f. ई a) ein best. Gras, = कृष्णभूमिजा, क्षेत्रजा, रक्ततृणा, vulg. ताम्बु RĀGĀN. im ÇKDr. — b) eine Art künstlicher Verse: गतिरुच्चावचा यत्र मार्गे मूत्रस्य गोख्य. गोमूत्रकेति तत्प्राङ्ङुष्करं चित्रवेदिनः ॥ तस्या भेदाः । पद्मगोमूत्रिका । अर्धगो । श्लोकगो । विपरीतगो । SARASVATIKANTHĀBHARANA im ÇKDr. — c) eine best. Art zu rechnen Wils.

गोमृग (गो + मृग) m. Bos Gavaeus (s. गवय) VS. 24, 1, 30. नैप ग्राम्यः पशुर्नारण्यो यद्वैमृगः TS. 2, 1, 10, 2. ÇAT. BR. 13, 3, 4, 3. 5, 2, 10. KĀTJ. ÇR. 20, 6, 2. 8, 2.

गोमेद (गो Kuh + मेद Fett) m. 1) eine Art Edelstein RĀGĀN. im ÇKDr. Er wird im Himālaja und am Indus gefunden und ist von weisser, rother, gelblicher und blauer Farbe, BHOĠARĀGA im JUKTIPALAT. ÇKDr. — 2) N. einer Pflanze (ककौल) HĀR. 261; vgl. गोमेदक 2.

गोमेदक 1) = गोमेद 1. m. H. an. 4, 10. RĀGĀN. im ÇKDr. n. MED. k. 186. — SUÇR. 4, 171, 17. 262, 4. VARĀH. BRH. S. 81 (80), 5. — 2) = ककौल (nach WILSON in der Bed. eine Art Gift), m. H. an. n. MED.; vgl. गोमेद 2. — 3) = पत्रक (nach WILSON in der Bed. das Salben des Körpers), m. H. an. n. MED.

गोमेदसन्निभ (गो + सन्) m. N. einer Pflanze, = दुग्धपायाण RĀGĀN. im ÇKDr. Das letztere Wort bedeutet wie auch andere Synonyme der Pflanze wörtlich Milchstein, daher bei Wils. die Bed. Chalcedon oder Opal.

गोमेध (गो + मेध) m. 1) Kuhopfer; vgl. गवा मेधः MBh. 13, 5378. Soll im Kalijuga unterbleiben nach folgendem Ausspruch: अश्वालम्भं गवालम्भं संन्यासं पलपैतृकम् । देवराच्च सुतोत्पत्तिः कलौ पञ्च विवर्जयेत् ॥ इत्यापस्तम्बादिकल्पसूत्रपुराणे । ÇKDr. — 2) N. pr. des Dieners des 22sten Arhant's der gegenwärtigen Avasarpinī H. 43.

गोम्भस् (गो + अम्भस्) n. Kuhurin RĀGĀN. im ÇKDr. u. गोमूत्र.

गोयज्ञ (गो + यज्ञ) m. Kuhopfer GOBH. 3, 6, 9. 11. PĀR. GRH. 3, 8, 9.

गोयान (गो + यान) n. ein von Stieren, Kühen gezogener Wagen, Wagen überh.: मैयुनं तु समासेव्यं पुंसि योषिति वा द्विजः । गोयाने ऽप्सु दिवा चैव सवासाः स्नानमाचरेत् ॥ M. 11, 174. SUÇR. 4, 106, 19.

गोयीचन्द्र (गोयीचन्द्र?) m. N. pr. eines Scholiasten des SĀMĀKSHIPTASĀRA, COLEBR. Misc. Ess. II, 46.

गोयुक्त (गो + युक्त) adj. mit Stieren, Kühen bespannt ÅCV. GRH. 4, 2. GOBH. 3, 1, 12. 4, 26.

गोयुग्म (गो + युग) n. ein Paar Rinder; ein Paar Thiere überh. P. 5, 2, 29, VĀrt. 6. Vop. 7, 76. H. 1424. दत्तं रातसेन तु गोयुगम् PĀNĒAT. III,

189. 182, 14, 24. जिष्णु 12. कल्माष 12. MBh. 13, 4389. दम्य 12. 6590. गोयुग Vop. 7, 76. उष्ट्रगोयुग P., Sch.

गोयुत (गो + युत) 1) adj. mit Rindern besetzt: गोमती गोयुतानूपामत- रत् R. 2, 49, 10. Statt dessen R. GORR. 2, 46, 11: गोकुलाकीर्णाम् — 2) n. Rinderstation, Kuhhürde: गोयुते गोयुते चैव न्यवमत्पुरुषर्षभः MBh. 14, 1934.

गोयूति (गो + यूति) f. angeblich die klass. Form für das ved. गव्यूति P. 6, 1, 79, VĀrt. 2, Sch. 3, Sch.

गोरन् (गो + रन्) adj. (nom. गोरक्) Rinder —, Kühe hütend Vop. 3, 151.

गोरत्न (गो + रत्न) 1) m. a) Kuhhirt H. an. 3, 734. MED. sh. 36 (lies: गवाच्च st. यावाच्च). — b) Bein. Çiva's Wils. — c) N. pr. eines Autors Verz. d. B. H. No. 647. fg. 941. 1403. — d) Orangenbaum H. an. MED. — e. N. einer Arzneipflanze (रूपम्) ÇKDr. angeblich nach H. — 2) n. das Hüten der Rinder, Rindviehzucht, Hirtenleben: गोरत्नं कर्षणम् MBh. 2, 525. कृषिगोरत्नमित्येके प्रतिपद्यन्ति मानवाः 3, 15399. 13, 2094. M. 10, 82 (v. l. गोरत्न). R. 2, 67, 16. Auch गोरत्ता f. MBh. 2, 1206. HARIV. 363. Am Ende eines adj. comp. f. घ्रा: निवृत्तकृषिगोरत्ना (भूः) MBh. 1, 7675. Statt गोरत्न n. ist wohl überall गोरत्न्य oder गौरत्न्य zu lesen; त्त्न und त्न्य werden auch sonst mit einander verwechselt. — 3) f. ई N. versch. Pflanzen: a) = गन्धवज्जला, गोपाली, चित्रला, दीर्घदण्डी, पञ्चपर्णिका, सर्पदण्डी, मुद- पिङ्का. — b) = गोरत्नडुग्धा. — c) = कुम्भतुम्बी eine Gurkenart RĀGĀN. im ÇKDr.

गोरत्नक (गो + र्त्न) adj. Rinder hütend, Rindviehzucht treibend M. 8. 102. MBh. 13, 6028.

गोरत्नकर्कटी (गो + कर्कट) f. eine Gurkenart (चिर्भिट्टा) BHĀVAPR. im ÇKDr.

गोरत्नम्व (गो + न्व) f. 1) Waizen. — 2) Uria lagopodioides Dec. H. an. 3, 34. VIÇVA im ÇKDr. — 3) = घोण्डाफल m. (fehlt in den Wörterbüchern) ĠATĪPU. im ÇKDr. WILSON hat wohl ०फलम् vor sich gehabt, da er die Bed. the fruit of the jujube angiebt.

गोरत्नतण्डुल (गो + तण्डुल) Uria lagopodioides Dec. H. an. 3, 34. ०त- ण्डुला f. RATNAM. 23.

गोरत्तुम्बी f. = कुम्भतुम्बी eine Gurkenart RĀGĀN. im ÇKDr.

गोरत्नडुग्धा (गो + दुग्ध) f. N. eines kleinen Strauchs, = अमृता, अ- मृतसंजीवनी, गोरत्नी, जीव्या, वज्रपत्री, रसायनी RĀGĀN. im ÇKDr.

गोरत्न्य (von गोरत्न) n. Hirtenleben, Rindviehzucht M. 10, 82, v. l. 116. MBh. 12, 2897. 13, 6207. BHAG. 18, 44. — Vgl. गोरत्न 2. und गौरत्न.

गोरङ्कु m. 1) ein best. Vogel TRIK. 3, 3, 18. H. an. 3, 38. MED. k. 84. — 2) = लग्न ein Lobsänger, Barde TRIK. = वन्दिन् dass. H. an. = लग्नक und वन्दिन् MED. Statt लग्न liest H. an. लग्न ein Nackter. WILSON Gefangener statt Lobsänger, indem er वन्दिन् mit वन्दि verwechselt hat. Zerlegt sich lautlich in गो + रङ्कु.

गोरट m. eine Art Acacie (डुव्वादिर्) RĀGĀN. im ÇKDr.

गोरणा n. = गुरण AK. 3, 3, 11, Sch.

गोरय (गो + रय) m. N. pr. eines Berges MBh. 2, 797.

गोरयक (wie eben) m. ein mit Rindern bespannter Wagen BURN. Lot. de la b. I. 369.